

Den fjerde part

Forberedelsesdag

Plan for dagen

- 8-8.30 God dag og præsentationsrunde
- 8.30-9 Gennemgang af mine tanker og ideer
- 9-9.30 Samtaler i par om tanker og ideer
- 9.30-11 Samtaler i plenum om projektet
- 11-12 Ideer til indhold i fagene
- 12.30-14 Konkret planlægning

Vision

- En undervisning der fremmer engagerede, kreative og kritiske borgere der forholder sig til udfordringer, og ikke giver op eller søger simple løsninger.
- Elever der forbinder sig med deres omverden – både den menneskelige, den biologiske og den fysisk-materielle – historisk, aktuelt og fremover.
 - Eleverne interesserer sig for og kan genkende dyr og planter i deres omgivelser, og de forstår og er optaget af jord, vejr, mennesker, dyr og planter's økologiske samspil.
 - Eleverne kender til historiske udviklinger i menneskers omgang med jord, dyr og planter, og de forstår at handlinger der på et tidspunkt har skabt forbedrede betingelser for menneskers liv, til andre tider og andre steder kan forårsage negative konsekvenser.
 - Eleverne er eksistentielt optagede af at forstå deres egne og deres medmenneskers relation til verden – hvad er værdifuldt, meningsfuldt, sandt og godt?
 - Eleverne er engagerede i at bidrage til at skabe en bedre verden.

De tre hovedspørgsmål

- I. Hvordan er det?
- II. Hvordan var det?
- III. Hvordan kunne det blive?

Besvares i forhold til

- 1) Landskabets udformning (skov, mark, sø, mose, eng, vandløb, dræn, fjorde, hav, vej, sti)
- 2) Dyrelivet
- 3) Plantelivet
- 4) Menneskelivet
 - 1) Familier
 - 2) Sociale og kulturelle fællesskaber
 - 3) Erhverv
 - 4) Butikker
 - 5) Børneliv
- 5) Teknologi
 - 1) Landbrugsmaskiner
 - 2) Transport
 - 3) Kommunikation

Udvikles igennem

- Individuelle og fælles undersøgelser af kort, tekster, billeder, genstande, natur osv.
- Interview af eksperter, ældre mennesker der kan huske en anden tid
- Ideudvikling inspireret af fremtidsværksteder, demokratiske beslutninger (fx webparlament)
- Produktion af 3D-modeller, plancher, noveller, fagtekster, debatindlæg, beslutningsforslag, film, animationer, blogindlæg, hjemmesider, avis

Præsenteres for

- Lokale aktive
- Sociale medier (som ikke sælger data om brugerne for profit)
- Politikere, embedsfolk
- Offentligheden (forældre)

Ideer til undervisning

- Kortkendskab (natur og teknologi, matematik, historie)
- Naturen og menneskets forandringer af landskab og natur (natur og teknologi, sekundært matematik, dansk og historie)
- Livet dengang og nu og i fremtiden (historie, dansk, billedkunst, madkundskab, uddannelse og job)
- Kritik og konstruktion (alle fag, håndværk og design)

Kort viser udvikling

1862-99

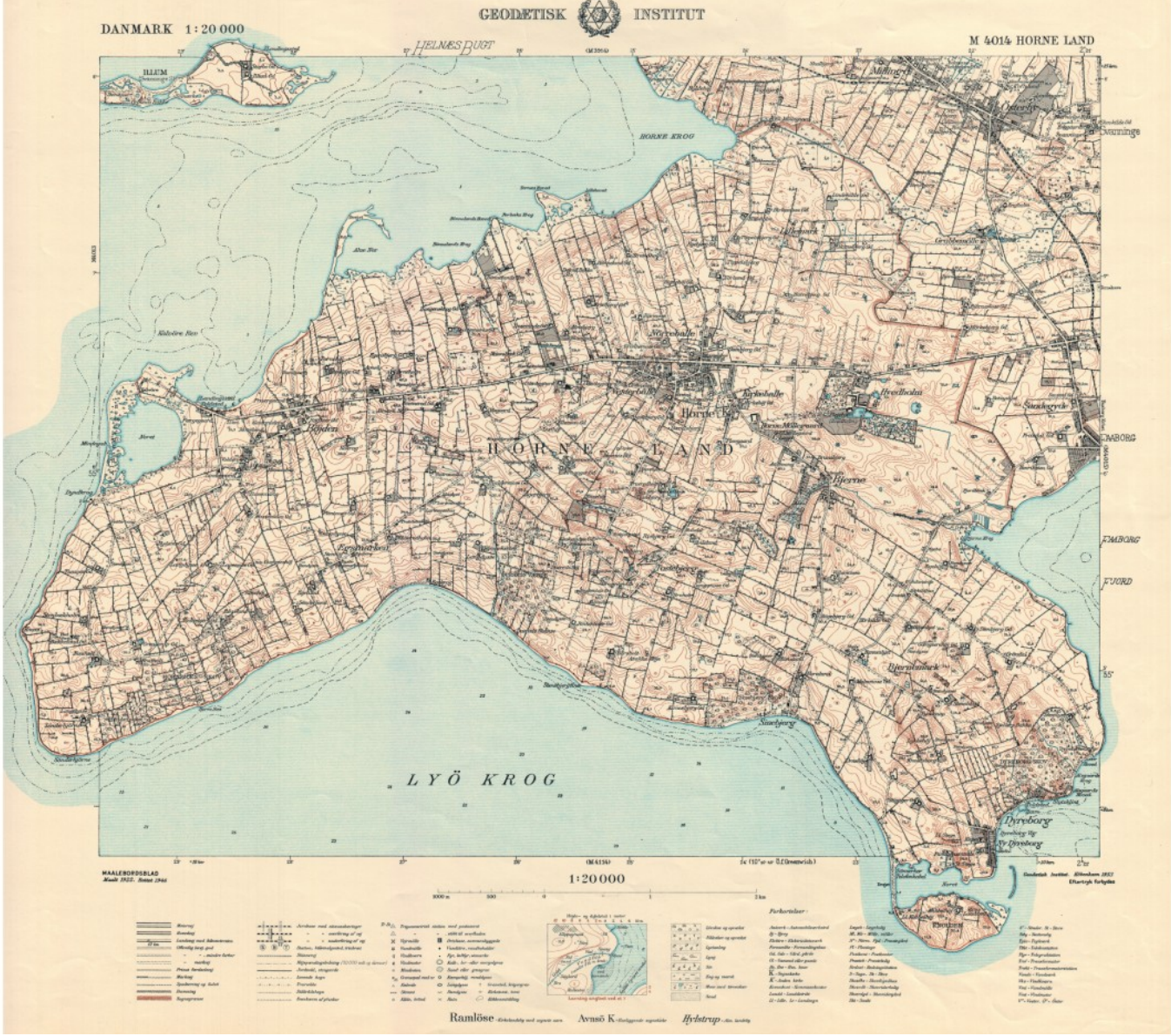
1925

1943

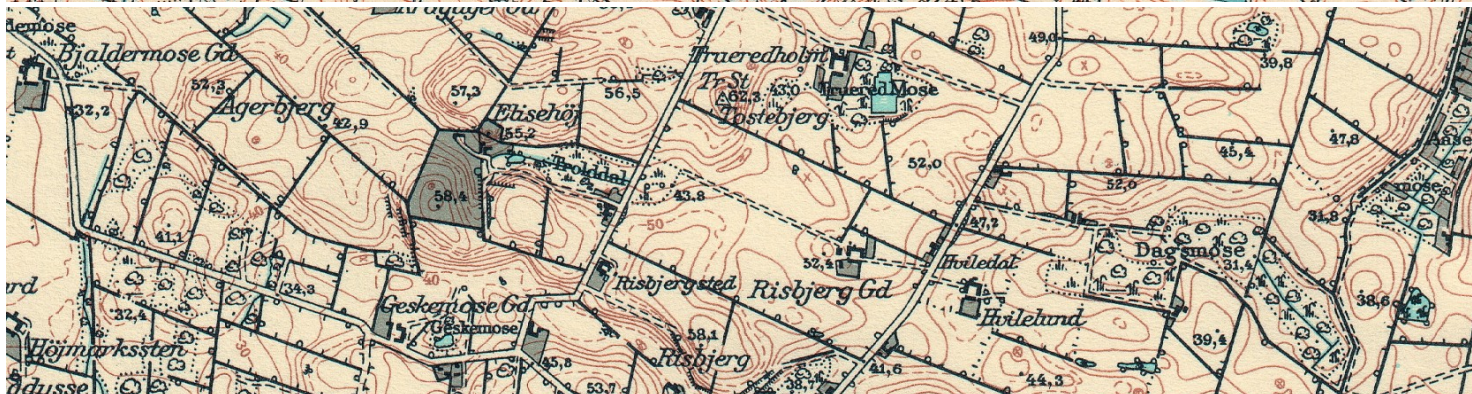
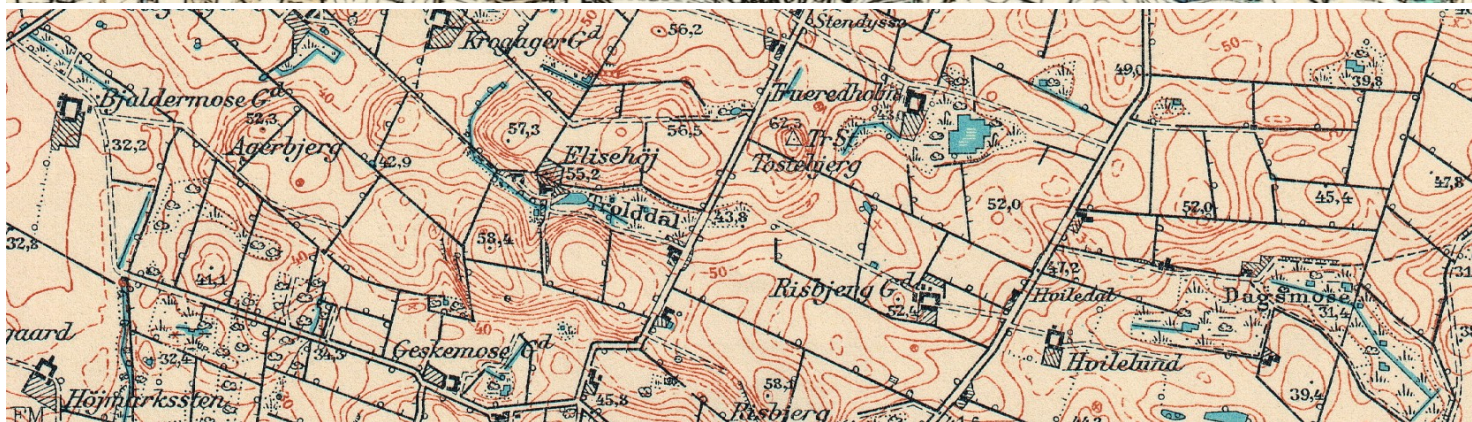

1953

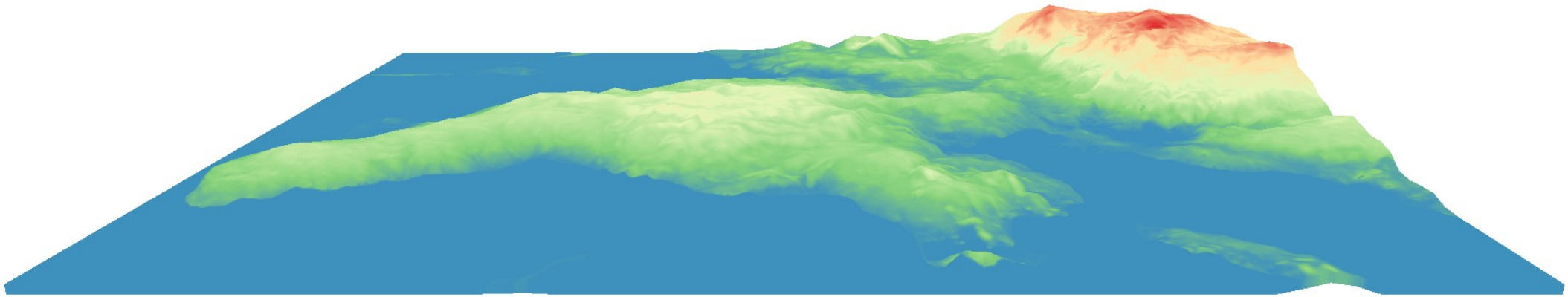
1963

Skal vi bygge en fysisk model?

Læse om livet på landet

Hej Jeppe.

Det lyder da som et fantastisk projekt. Hvad de skal læse, handler jo også lidt om klassetrin/alder, tidsforbrug, genreforventninger mv. Måske kan du løfte sløret for det...

Herunder kommer lidt løst fra hukommelsen. En god bibliotekar (KB eller et centralbibliotek) vil kunne lave en fokuseret søgning for dig, og jeg kan måske også komme i tanke om mere, hvis bestillingen er mere specifik.

Hvis det handler om gamle dage, og teksterne også skal være historiske, er HCA jo ret fantastisk, og det er hverken svært at finde idyl eller det modsatte, men det skal jeg næppe belære fynboer om. Der er jo også en mere kritisk retning at forfølge hos Jeppe Aakjær, Pontoppidan, malerier af Brøndekilde, Martin Andersen-Nexø og den slags. I den ældre børnelitteratur kan jeg også se et potentiale i fx HV Kaalunds fabler, selvom dyrene er antropomorfe.

I 1900-tallet har fx Karin Michaelis (i Bibi-bøgerne) og Maria Andersen (Tudemarie-bøgerne) skrevet om børns (især pigers) roller i arbejdslivet på landet. Begge hovedkarakterer bliver sendt ud at tjene og skal lære husholdning. En lidt mere idyllisk udgave af børneliv på landet finder man hos Astrid Lindgren i Alle vi børn i Bulderby. Man kan godt afskrive værket som sentimentalt, men der er faktisk fine beskrivelser af relationer mellem børn og dyr og børns roller i landbruget i gamle dage. Det samme gælder jo i Emil-bøgerne.

Historiske romaner om livet på landet er bl.a. Cecil Bødgers Hungerbarnet og Ægget der voksede (om tiden op udflytningen).

Hvad angår samtidsrealisme kan jeg komme i tanke om Bjarne Reuters Bertram (1976), hvor en del af plottet er, at ungerne bliver sendt på landet for at arbejde. Helt nutidigt skildres livet på landet i Henrik Nilaus'

Klimakrigerne. Jeg var hård ved den som anmelder, fordi karaktererne er meget stereotype, men jeg ved, at uddrag fra den findes i læremidler.

Det var lidt i øst og vest, men fortæl gerne noget mere - hvem er læserne, hvad er konteksten, og hvor meget skal de læse?

Kh

Anna

Læse om forbundethed med natur og omverden

Hej Jeppe.

Hvor godt og betryggende med de titler, du allerede kender og har ved hånden! Det er de bedste.

En supplerende liste med billedbøger kunne være følgende, men der er mange muligheder og jo også forskellig smag. Genremæssigt er dette en blandet landhandel (!) af eventyr og realisme:

Christina Weise og Rasmus Bregnhøj: Snabels herbarium (2008) Stian Hole: Garmanns gade (2011) Karen Filskovs Skoven fra oven (2015) og hendes andre figurdigte Emma Adbåge: Naturen (2020) Pettersen, Didde og Smet: Den om Rufus (2021)

Kivela, Serup og Bondestam: Hvis du møder en bjørn (2021)

Anne Sofie Hammer: Villads fra Valby - ud i naturen (2022) Linda Bondestam: Mit liv på bunden (2022) Sven

Nordquist: Hele vejen hjem (2024)

Jon Skræntskov: Ræven og dragen (2025)

Til oplæsning eller selvlæsning for de lidt større:

Bjarne Reuter: Historien om englebassen (2021) og de andre bøger i serien

Iben Mondrup: Ild (2024)

Maria Parr: Oskar og mig (2024) eller Tonje Glimmerdal

Og så selvfølgelig Astrid Lindgrens Ronja Røverdatter Hvis man er til det rigtig gamle, kan man også få meget natur for pengene i Johanna Spyris Heidi-bøger (siger en, der lige har været i Schweiz).

De fleste af titlerne er på CFU, vil jeg tro.

Bh Anna

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Jeppe Bundsgaard <jebu@edu.au.dk> Sendt: 4. august 2025 15:42

Til: Anna Karlskov Skyggebjerg <aks@kp.dk>

Emne: Re: SV: Børnelitteratur om livet på landet

Hvis du har tid, kan du så også ryste nogle titler ud af ærmet om vores forhold til vores verden/til naturen - jeg kender selv fx Omars altan og Omar og Dagmar får noget til at gro 🌱. Altså noget som børn (0.-6.) kan læse for at få inspiration til at se, mærke, forholde og forbinde sig til deres omgivelser.

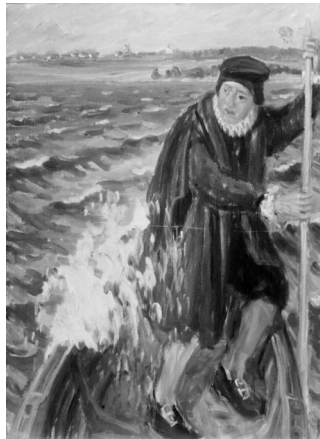
Men bare sig stop hvis jeg spørger for meget!

Jeppe

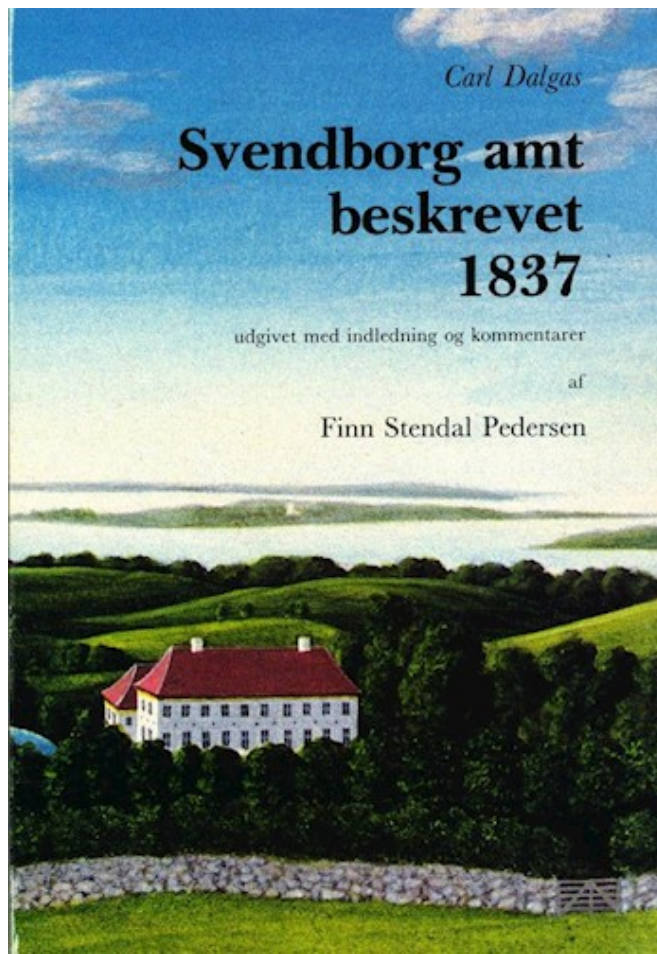
Malerier fra SMK Open

Flere ...

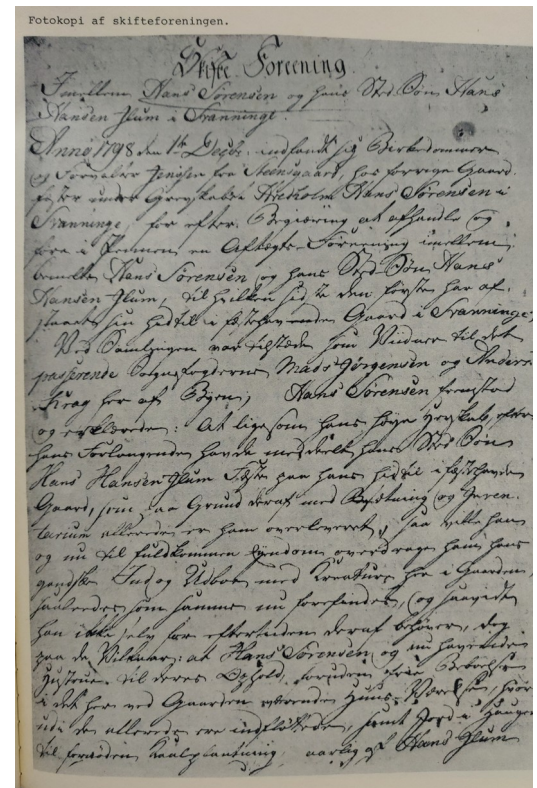
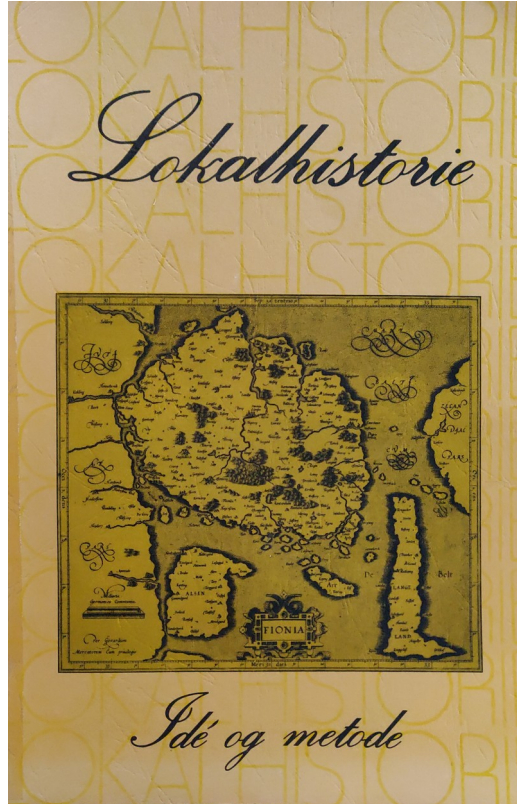
Læse om landbruget i 1837

Se film om stavnsbåndets ophævelse og udflytningen

Kilder om Svanninge

Besøg Brahetrolleborg

- Læs om opgøret med tortur-instrumenter, arvefæste, Danmarks første sogneråd, skole, Danmarks første lærerseminarium uden for København osv.

